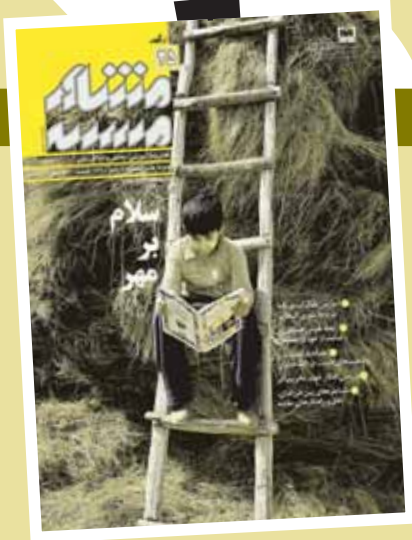

طعم تشنه

مروری بر یک دهه فعالیت مجله رشد آموزش مشاور مدرسه

ناهید ابراهیم زاده

اشاره

... انکار همین دیروز بود که کارشناسان دفتر برنامه‌ریزی امور فرهنگی و مشاوره در جلسه‌ای دور هم جمع شده بودند. وقتی معاون مشاوره دفتر اعلام کرد که پیگیری‌ها و مذاکرات با سازمان پژوهش به نتیجه رسیده و مجوز چاپ فصل‌نامه «رشد آموزش مشاور مدرسه» صادر شده همگی خوشحال شدیم و گفتیم چه فرصتی بهتر از این! هرکدام از کارشناسان مسئولیتی را پذیرفتند. گرچه در آغاز راه بودیم و کار دشوار، اما خستگی و ناامیدی معنایی نداشت. چون فکر می‌کردیم این فصل‌نامه می‌تواند بهترین رسانه برای معرفی فعالیت‌های مشاوره‌ای در آموزش و پرورش و پلی باشد بین ما و مشاوران در دوردست‌ترین نقاط ایران؛ همان مناطقی که گاهی در مأموریت‌ها به آنجا رفته بودیم و از نیازها، خواسته‌ها و تجربه‌های با ارزش مشاوران‌شان خبر داشتیم. اکنون پس از گذشت یازده سال با کوله‌باری از تجربه، با همان روحیه و بسیار امیدوارتر از گذشته در سایه عنایت خداوند متعال و تکیه بر توانمندی‌های یک‌یک مشاوران و معلمان این مرز و بوم راه را ادامه خواهیم داد...

دفتر ستادی اشاره نمود. در همین راستا و به‌منظور پاسخگویی به این نیاز بود که در سال ۱۳۷۸ اولین فصل‌نامه تخصصی مشاوره با عنوان «پیام مشاور» در دفتر برنامه‌ریزی امور فرهنگی و مشاوره به شکل ضمیمه «ماهنامه تربیت» انتشار یافت. به تدریج با همکاری کارشناسان دفتر مشاوره و تلاش‌های سرکار خانم حمزه‌ای، معاون دفتر و آقای دکتر محمدخانی، روند چاپ فصل‌نامه تثبیت شد به طوری که بسیاری از استادان

یکی از اولویت‌های مورد نظر در برنامه‌های توسعه نظام راهنمایی و مشاوره در آموزش و پرورش، از ابتدا تا به امروز، توجه به توانمندسازی نیروی انسانی و کیفیت‌بخشی به خدمات راهنمایی و مشاوره در سطح مدارس، هسته‌ها و مراکز مشاوره و خدمات روان‌شناختی بوده است که برای تحقق آن نیز راهبردهای متنوعی ارائه شده است. از جمله این راهبردها می‌توان به انتشار فصل‌نامه‌ها، ماه‌نامه‌ها و نشریات تخصصی مرتبط با فعالیت

فکرین همکار

- ایجاد فضای مناسب علمی برای تبادل تجربه و فکر در زمینه‌های راهنمایی و مشاوره؛
  - ارائه آخرین اخبار در مورد رویدادها و تازه‌های مشاوره و سایر زمینه‌های وابسته؛
  - فراهم آوردن زمینه ارتباط وسیع مشاوران با برنامه‌ریزان ستادی در آموزش و پرورش؛
  - توسعه امکان تضارب افکار و آرا در مورد نحوه ارائه خدمات مطلوب راهنمایی و مشاوره به دانش آموزان؛
  - ایجاد هماهنگی بیشتر بین برنامه‌ریزان و مجریان طرح‌ها و برنامه‌های راهنمایی و مشاوره از طریق معرفی و تشریح طرح‌ها و برنامه‌ها؛
  - معرفی چهره‌ها و برنامه‌های موفق راهنمایی و مشاوره، به‌منظور الگوسازی و ارتقای کیفی برنامه‌ها.
- اکنون، نگاهی به محتوای اولین شماره (پاییز ۱۳۸۴) تا آخرین شماره (بهار ۱۳۹۵) نشان می‌دهد که این فصلنامه طی یک دهه انتشار چهار دوره متفاوت را از سر گذرانده است و در هر دوره گزینش مقالات متأثر از رویکردها و دیدگاه‌های شورای برنامه‌ریزی همان دوره و هم‌چنین توجه به شرایط اجتماعی، نیازها و امکانات نیروی انسانی مشاور بوده است. بدیهی است که این امر موجب تمایز محتوا و وجود نکات برجسته در هر دوره نسبت به سایر دوره‌ها شده است. که در ادامه به هریک از

پیشکسوت مشاور و روان‌شناس با ارائه مقالاتی از خود و یا داوری آثار دیگران با این نشریه همکاری داشتند. همین امر موجب شد تا فصل‌نامه به‌عنوان یک نشریه علمی و آکادمیک شناخته شود. اما از آنجا که هزینه‌های قابل توجهی صرف تولید و چاپ آن می‌شد، و توزیع آن نیز در سراسر کشور رایگان بود، انتشار آن تنها تا سال ۱۳۸۳ ادامه یافت.

پس از توقف انتشار فصل‌نامه پیام مشاور، با پیشنهاد آقای کفاش مدیرکل محترم دفتر برنامه‌ریزی امور فرهنگی و مشاوره وقت، مبنی بر استفاده از سایر ظرفیت‌های موجود در آموزش و پرورش مانند مجلات رشد، پی‌گیری انتشار مجله‌ای با عنوان «رشد آموزش مشاوره» از طریق دفتر انتشارات کمک‌آموزشی در دستور کار قرار گرفت که خوشبختانه با همکاری صمیمانه مدیران آن دفتر سرانجام اولین شماره مجله در پاییز ۱۳۸۴ و به سردبیری بهنام حکمتی، معاون مشاوره دفتر، منتشر شد.

در اولین شماره اهداف، خط‌مشی و سیاست‌های مجله در قالب چندین بند به شرح زیر بیان شده بود:

- انتقال آخرین دستاوردهای علمی، تجربه‌ها و نظریه‌های علمی در زمینه مشاوره، روان‌شناسی بالینی، روان‌شناسی تربیتی، مددکاری و سایر زمینه‌های وابسته، به مشاوران مدرسه‌ها، اعضای تخصصی هسته‌ها و مراکز مشاوره و خدمات روان‌شناختی؛

یکی از اولویت‌های مورد نظر در برنامه‌های توسعه نظام راهنمایی و مشاوره در آموزش و پرورش، از ابتدا تا به امروز، توجه به توانمندسازی نیروی انسانی و کیفیت بخشی به خدمات راهنمایی و مشاوره در سطوح مدارس، هسته‌ها و مراکز مشاوره و خدمات روان شناختی بوده که برای تحقق آن نیز راهبردهای متنوعی ارائه شده است

محمدحسین سالاری فر و خانم آسیه شریعتمدار اعضای شورای برنامه‌ریزی بودند.

از موضوعات قابل ذکر در این سال‌ها می‌توان به تغییر لوگوی مجله در سال ۸۸، طراحی مسابقه «بیندیشیم» (طرح مشکل مراجع و پیشنهاد راهکارها)، تأکید بر تقویت مهارت‌ها و راهبردهای مشاوره‌ای، اشاره به تحولات نظام راهنمایی و مشاوره کشورها، معرفی پرسش‌نامه‌ها و آزمون‌های روانی، گزارش تازه‌های پژوهشی و چکیده پایان‌نامه‌ها، تحلیل فیلم‌های مرتبط با مباحث روان‌شناسی، گفت‌وگو با اساتید پیش‌کسوت و مشاوران موفق اشاره نمود.

دوره چهارم: پاییز ۹۲ تاکنون

در این دوره سردبیری فصلنامه بر عهده دکتر علی اصغر احمدی و اعضای هیئت تحریریه مجله حسین سلیمی بجستانی، محمدحسین سالاری فر، بهزاد دهنوی، حمیدرضا زین‌الدینی، علی اصغر ایزدی، احمد صافی و خانم شکوه نوایی نژاد بوده است. از نکات برجسته در این دوره مواردی نظیر تهیه گزارش از استان‌ها و انعکاس فعالیت‌های مشاوران منتخب، گفت‌وگو با مشاوران موفق و رؤسای مراکز استان‌ها، طرح مسابقه «یک مراجع یک مشکل چند راهکار» و تفسیر نقاشی، ادامه معرفی پرسش‌نامه‌ها و آزمون‌های روانی، گزارش همایش‌های استانی و بین‌المللی، اخبار تازه‌های علمی-پژوهشی و معرفی وبگاه‌ها و توضیح طرح‌ها و برنامه‌های دفتر مشاوره قابل ذکر می‌باشد.

از اینکه بگذریم، بررسی موضوعی فصل‌نامه در یازده سال گذشته بیانگر آن است که تاکنون بیش از ۶۰۰ عنوان مقاله در قالب‌های تألیف، ترجمه و گزارش پژوهش در زمینه‌های مختلف نظیر اختلالات روانی و رفتاری، مشاوره تحصیلی و شغلی، آسیب‌های اجتماعی، اخلاق حرفه‌ای و مهارت‌های مشاوره‌ای، آسیب‌شناسی خانواده، روان‌شناسی یادگیری، مطالعه نظام‌های آموزش و پرورش و هدایت تحصیلی در کشورهای جهان، مشکلات سازمانی و چالش‌های شغلی مشاوران چاپ شده است. به علاوه ۳۱ عنوان پرسش‌نامه تخصصی و آزمون روانی و نیز ۶۳ عنوان کتاب تخصصی جهت مطالعه مخاطبان معرفی شده است.

بدون تردید، تهیه و تولید این مجموعه ارزشمند، طی ده سال گذشته، حاصل تلاش‌های مستمر سردبیران محترم، اعضای شورای برنامه‌ریزی و مدیران داخلی آقایان علیرضا غلامی، ناصر احمد علیزاده و خانم‌ها فرزانه اسلامی و آناهیتا تاشک و هم‌چنین همکاران فنی بوده است. علاوه بر این، مخاطبان گرامی مجله در طول این سال‌ها با ارسال آثار ارزنده خود در بهبود کیفی مجله نقش بسزایی داشته‌اند. در این مجال از یکایک آن‌ها تشکر و قدردانی نموده و ضمن آرزوی توفیق برای ایشان، امیدوارم این همدلی و همراهی فراتر از گذشته و به امید آینده‌ای پربارتر در سال ۹۵ و سال‌های پس از آن همچنان ادامه یابد.

دوره‌های مذکور به‌طور مختصر اشاره خواهیم نمود:

دوره اول: پاییز ۸۴ تا پاییز ۸۵

در این دوره، حمیدرضا کفاش، شهرام محمدخانی، حسین اسکندری و محمدعلی شامانی، به‌عنوان اعضای شورای برنامه‌ریزی، با فصل‌نامه همکاری داشته‌اند و به‌نام حکمتی سردبیر مجله بوده است. در سال اول بخشی از مقالات هر شماره با عنوان «نگاه ویژه» به طرح موضوعات کلیدی و مهم‌تر و مرتبط با وظایف شغلی مشاوران در حیطه‌های شغلی، تحصیلی و سازگاری پرداخته و اخبار فعالیت‌ها، طرح‌ها و برنامه‌های دفتر مشاوره به نحو برجسته‌ای انعکاس یافته است. برگزاری مسابقه «بهترین طرح مشاوره‌ای» برای مشکل یک مراجع و شرح مشکلات مراجعان به سبک داستان از همین دوره آغاز شده است.

۲. دوره دوم: پاییز ۸۵ تا پاییز ۸۷

در این دو سال سردبیری فصل‌نامه را حسین اسکندری بر عهده داشت و شورای برنامه‌ریزی مرکب از احمد برجعلی، عزت‌الله کردمیرزا، محمدعلی شامانی، خانم ملوک خادمی و خانم مریم اسماعیل‌نسب بوده است. از نکات قابل توجه در این دوره می‌توان به مواردی نظیر بررسی و تحلیل فیلم‌های مرتبط با مسائل روان‌شناسی، نگاهی به آموزش و پرورش کشورهای مختلف، وضعیت هدایت تحصیلی در ایران و سایر کشورها، طرح مسائل و چالش‌های مشاوران مدارس، تحلیل نکات تربیتی در سیره پیامبر اکرم (ص) و همچنین اخبار فعالیت‌های دفتر مشاوره ستاد و کارشناسی استان‌ها اشاره کرد.

دوره سوم: پاییز ۸۷ تا پاییز ۹۲

سردبیری مجله را در این دوره نرگس نفر برعهده داشت و حسین سلیمی بجستانی، مجید یوسفی لویه، حمید علیزاده، محمود اوحدی، ابوالفضل نفر، مهدی حاج‌اسماعیلی،